

Množení stromů, školkaření vysokokmenů

Kristina Kadlecová

Množení stromů

Generativní

Tzn. - ze semen

Výsledek - nový jedinec

Uplatnění - šlechtění nových odrůd, podnože:

- původní botanické druhy (*Malus sylvestris*, *Pyrus communis*, *Cydonia oblonga*, *Mespilus Germanica*, *Sorbus domestica*, , *Prunus avium*, *Prunus cerasifera*, ...)
- Odrůdy (samosprašné): Jadernička moravská, Panenské české, broskvoně, ořešák, líska

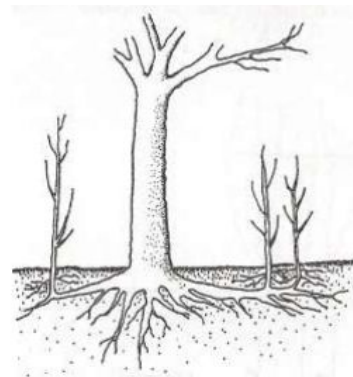
Vegetativní

Tzn. - částmi rostlin

Výsledek - identický jedinec

Uplatnění - podnože, množení především keřů - řízkování, hřížení, dělení (oddenky, odkopky,...) roubování, očkování; podnože

Dřívě - švestky (*Prunus domestica*)

Množení stromů - GENERATIVNÍ

- Výsev uznaného osiva - speciální semenné stromy/sady - registrované
- Konformní rozmnožovací materiál (CAC)
- zamezení šíření patogenů
- zaručení kvality osiva

Stratifikace

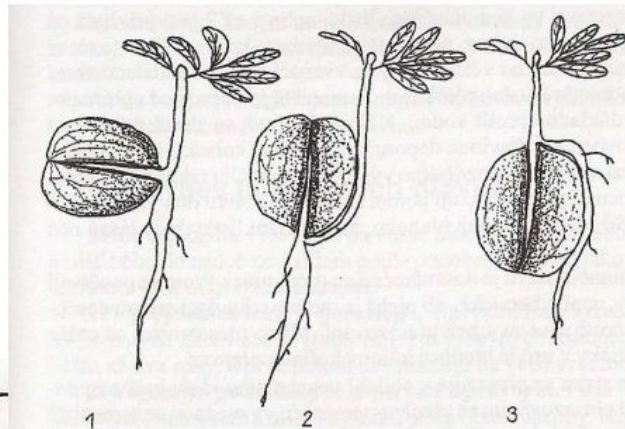
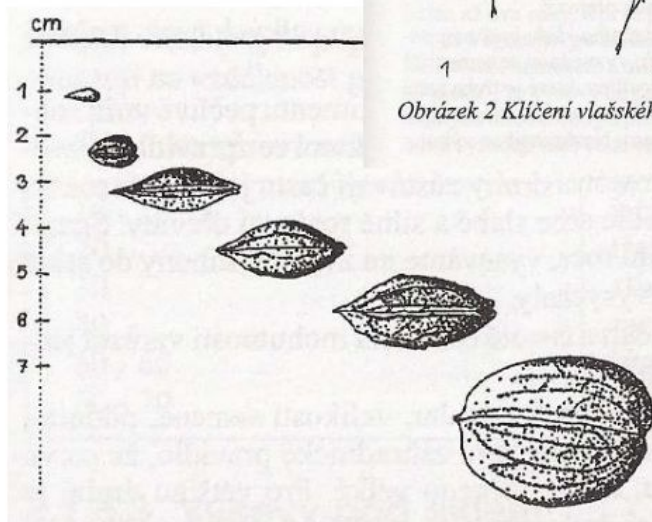
- umělé odbourání inhibičních látek
- porušení obalu semena
- usnadnění klíčení

Množení stromů - GENERATIVNÍ

Hloubka výsevu: 3-4x velikost semena

- jabloňový semenáč
- hrušňový semenáč
- ptačka
- myrobalán

Obrázek 2 Klíčení vlašského ořechu 1, 2 - správná poloha ořechu při klíčení
3 - nesprávná poloha ořechu při klíčení

Obrázek 1 Hloubka výsevu semen některých ovocných druhů (jabloň, třešeň, švestka, meruňka, broskvoň, ořešák)

Množení stromů - VEGETATIVNÍ

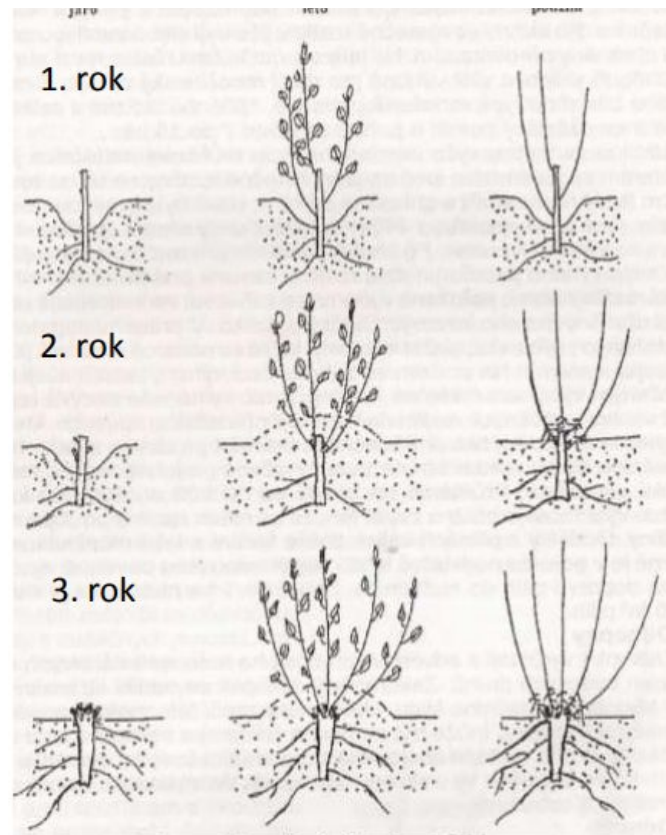
Odkopky (možné pouze u švestky domácí - nebezpečí přenosu šarky)

Kopčení/hrůbkování - typové podnože!

- jabloňové podnože (M9, MM106, M26, ad)
- kdouloně
- Colt, ptáčnice, Gizela
- slivoně

Keře: meruzalka, aronie, lísky...

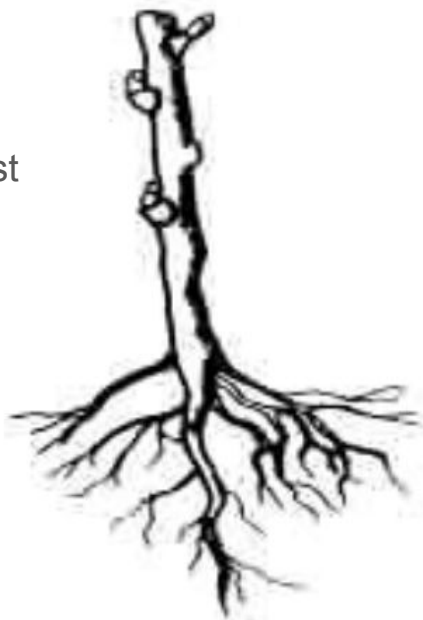
Sklizeň: PO ZAKOŘENĚNÍ, mechanicky i ručně
Životnost matečnice: 5-15 let

PODNOŽE ovocných stromů

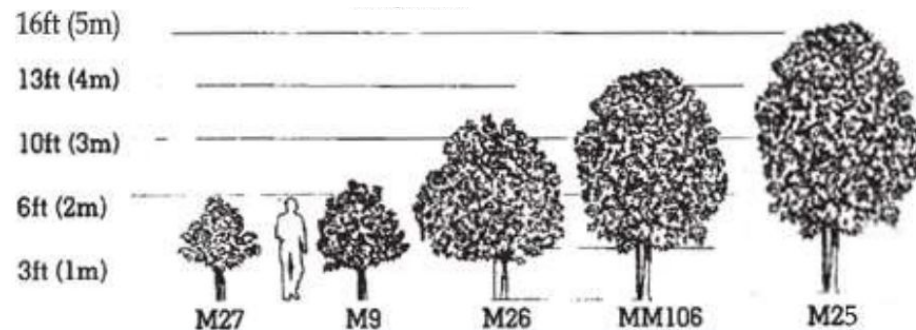
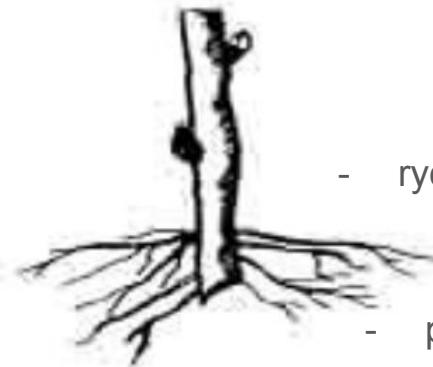
SEMENNÉ

- kůlový kořen
- suchovzdornost
- stabilita
- bujný růst
- odolnost
-

TYPOVÉ

- kořeny horizontálně
- rychlý nástup do plodnosti
 - slabší růst
- citlivé na sucho
- pravidelný udržovací řez
-

Množení stromů - VEGETATIVNÍ (nepřímé) rozmnožování ovocných odrůd

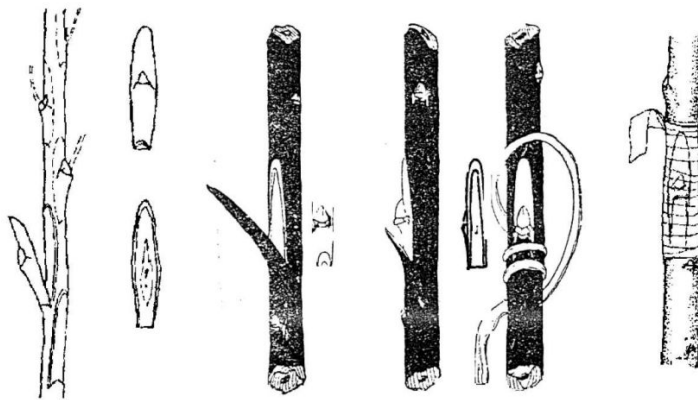
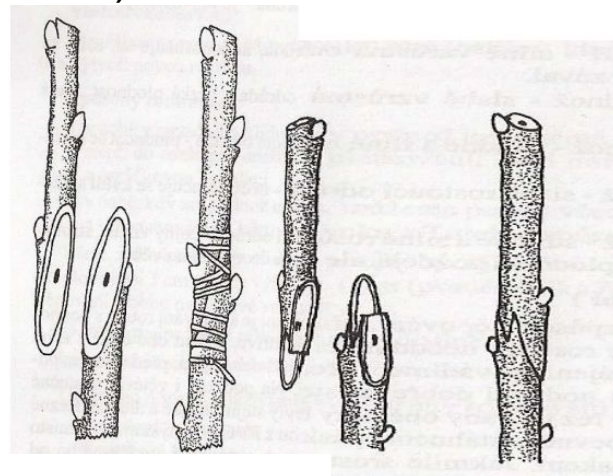
Roubování (anglická kopulace, plátování, sedélkování, do boku, za kůru, na kozí nožku aj.)

Očkování (T-očkování, Chip budding)

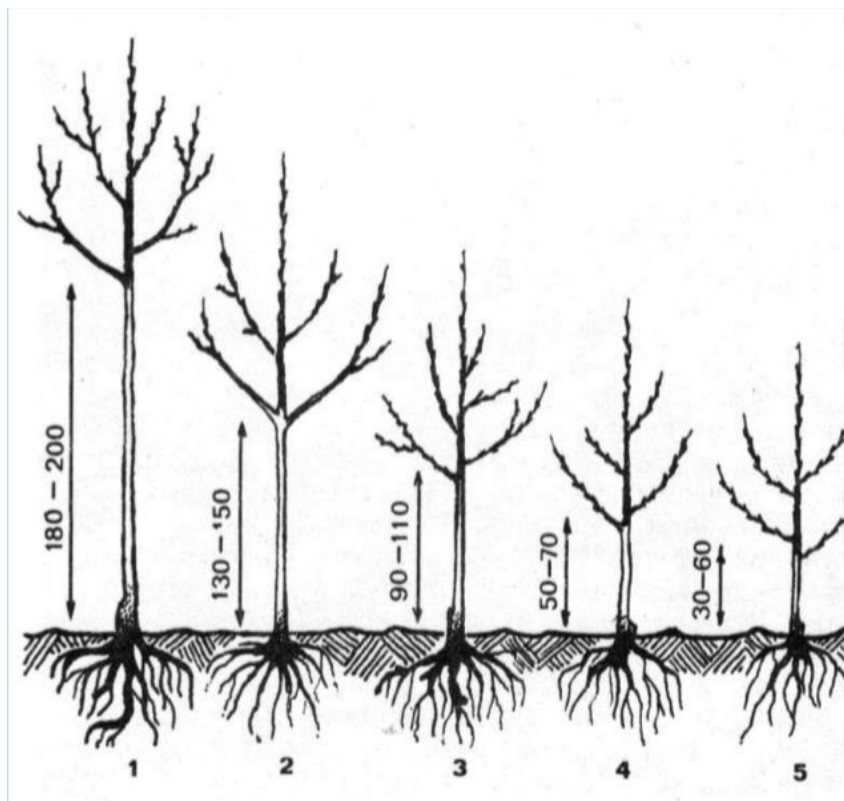
Důvody:

Uchování jedinečných vlastností dané odrůdy

Efektivní využití vlastností podnože i odrůdy

Množení stromů - velikostní kategorie stromů

1 - vysokokmen (VK)

2 - polokmen (PK)

3 - čtvrtekmen (ČK)

4 - zákrsek (Z)

5 - vřeteno (V)

+ špičák/vysoký špičák

Ovocný vysokokmen v celé své kráse

- SEMENNÁ PODNOŽ
- výška kmene 170 cm a více

Někdy mezištěpení - kmenotvorná odrůda

Využití:

- extenzivní výsadby (sady, aleje, solitery)

Školkování vysokokmenů

Výsadba (nejen) vysokokmenů

Výsadba (nejen) vysokokmenů

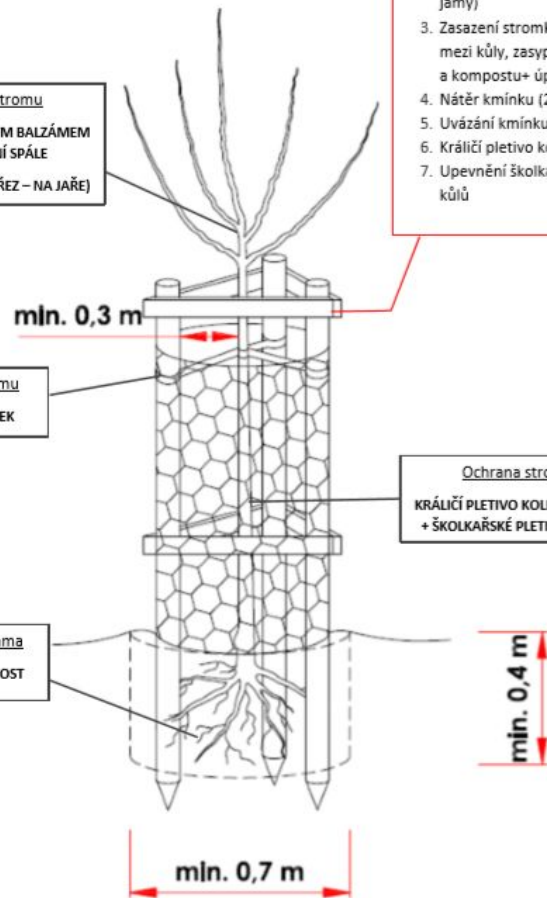

Ošetření stromu
NÁTĚR OCHRANNÝM BALZÁMEM
PROTI KORNÍ SPÁLE
(+ POVÝSADBOVÝ ŘEZ – NA JAŘE)

Kotvení stromu
KŮLY + ÚVAZEK

Výsadbová jáma
PŮDA + KOMPOST

- Pracovní postup:
1. Vyhlobení výsadbové jámy
 2. Zatloučení kůlů (cca 20-30 cm do dna jámy)
 3. Zasažení stromku – do středu jámy mezi kůly, zasypat kořeny směsí půdy a kompostu+ úprava závlahové mísy
 4. Nátěr kmínku (2 FÁZE!)
 5. Uvázání kmínku ke kůlům
 6. Králíčí pletivo kolem kmínku
 7. Upevnění školkařského pletiva kolem kůlů

Užitečné odkazy

www.stareodrudy.org

www.vysokokmeny.cz

www.skolky-buril.cz

www.tradicniodrudy.cz

www.ovocnystrom.sk

www.ovocnevysadby.cz

www.potulnysadar.cz

Děkuji za pozornost!

